

Communiqué

Ukiuqtaqtumi Hivuliqtiuyut Katimakyuarutaa

WHITEHORSE, Qiqaiyaqluaqvia **14, 2010** – Hivuliqtiuyut Yukon-mi, Nunavunmi Nunattiamillu katimayut 8-ni ukiuni katumatjutaa Yukon-mi uqaririvlugit ihumagiyaamingnik inungnut pihimayut Kanatami Ukiuqtaqtumi.

AULATJUTINUT AVATINGNULLU

Aulatjutinut Naunaikhitjutit

Hivuliqtiuyut tautuffaaktait qanuq havaktauyaanginni nunakyuami aulatjutinut naunaikhitjutit, naunaiklugit tatja hivunnganilu havakpagait naunaikhilutik ihuaqhilugillu pivalliatjutit atuqpagainullu aulatjutinut pivikhait. Naunaiktitjutait naunaikniaqtait ihumagiyaayut tamainni nunaqaqviinni naunaiklugillu inungnut nanminiqagtunullu havakviinnullu ikayuutikhat pivalliarumik aulatjutinut pivikhamingnik Ukiuqtaqtumi.

Tamaita nunaqaqtut piliuqtut inmik upalungaiyautikhamingnik aturumavlugu ihuayqiyamut aulatjutikhanut ikikliyuumilugit ahinit aquiqtuqhimayut uqhuryuakhat ihuaqhiyuuminahugitlugu puyuum anialailaqtataa.

Hivuliqtiuyut ilitariyait pihimmaaklutik piyughat uqaqatigiikhimmaaklutik nunaqaqtuni aulatjutinut pittaqaqtanginnik hivumuuklutik ilaulutik tikiliktumut Kanatami Iihakvik Aulatjutinut unalu Avatingnut katimatjutikhaq uumani aujami Yellowknife-mi.

Ukiuqtaqtumi Hilap Aalannguqtirninganut Malikhautivallianiq Qanuriliurutikhat

Hivuliqtiuyut naunaiktaat inmik havaknahaqtaamingnut iniqhilutik nunakyuami hilap aalannguqtirninganut malikhautivallianiq iniqtirutaanut 2010. Qanuriliurutikhaq naunaikniaqtaataa hilap aalannguqtirninganut ihumagiyaayanut tamainnit nunani mahakpalliyumut nunaup pivitquumannganik, aalannugiliqtumut tariup hikuanut ukuatlu nunaptingnungauliqtunut aallanngayut huratjat niviuvaait hunavaluit havakatigiigianginni naunaikhilutik pilluarumayamingnik, havakatigilugit tamaita havakviit kavamatkuni tigumikatigiiktunilu. Hivuliqtiuyut naunaiktaat tamaita nunagiyait tatja havaliktut malikpallialiqlutik hilaup aalannguqtirutaanut.

Imariyainut Munaritjutikhait

Hivuliqtiuyut ilitariyait tahapkuat ukiuqtaqtumi imariyainut avatiqaqatigiingniq piqaqtut nunamingni, aviktuqhimayumi, nunakyuamilu pihimayumanikhainut. Ukuat avatiqaqatigiingniq piyughayut ihuaqhimmaaklutik aalanggalutiklu atuqtaungmata ukiuqtaqtumi nunallaani maniliurutikhanilu, imaalu nunakyuami naunaikhimalutik. Amihut ukiuqtaqtumi imariyait angiyut hivuraanut pihimavlutik nunagiyainut. Hivuraanut kuganut ingilrayut piqaqtutlu

tagyumiutamut ingilravlutik. Taimaatut, ukiuqtaqtumi imait pivigiyait munariyauyughat ihuaqtumik.

Hivuliqtiuyut pitquyait inmik avatingnut ministat uuktukhmmaakuvlugit aghuurutigiyamingnut tahapkuniga aviktuqhimayumi nunakyuamilu hanaqitjutikhat uqarigilugit ihumagiyauyut ukunungatut hilaup aalannguqtirutaanut imakmiklu ihuaqtumik, ikayuutigilugillu qayangnaqtumik ihuaqtumiklu imakhainut tamainnut Kanatamiutanut.

AULLAAQTITTINIRMUT NIUVIKTITTINIRMULLU

Hivuliqtiuyut angiktut tahapkuat amihut nunakyuami niuvurikhat uuktuktait, unalu 2007 Kanatami Ukiuqtaqtumi Ulapkininik unalu 2010 Ulapkipkaikyuaqhimayut, ihuaqtumik havaktauhimayut naunaittutik ikayuutikhait havakatigiiknirmut. Naunaiktitjutit kangikhipkaitjutillu piliuqtauhimayut nunaqiyaani aghuurutainut pitjutauyuq ukununga Ukiuqtaqtumi naunaikhimgittumik naunaiktitauyut pitjutaugutauk ikayuutauhimmaaktakhanut ukiuqtaqtumiittunut.

Amigaitqiyaanit 215,000-mit pulaaqpaktunik, angiyumik tuhaqtitjutikhanik havakpagainut unalu piliuqpagainut naguukpiaktunik piqutinik tahapkununga Ukiuqtaqtumi, Canada's Northern House-mi talvani 2010 Ulapkipkaikyuaqhimayut tikitaat tikittumayamingnut naunaiktittugut aviktuqhimaviktik.

Hivuliqtiuyut havaknahaqtut havakatigilugit havakvingnut katimaviit, havakatigilugit kanataup kavamanga, naunaikhilutik pikatigiiklutik niuvikvikhanut hanaqitjutikhat pihimmaaktut ilivlugu Ukiuqtaqtumi naguukpiaktumik pulaariami, inuuvigilugit ikayuklugillu.

NAKUUKPIAKTUT, IHUAQTULLU NUNALLAAT

Iglukhanut

Hivuliqtiuyut naunaikmiyaat aghut havaknahaqtaqtik hivumuurutikhanut talvani *ukiuqtaqtumi Takuyumayait*. Angikhimayut piyaamingni nakuukpiaktumik ihuaqtumiklu nunallaanik, ihuaqtut naguuyullu iglukhat piyakhait.

Hivuliqtiuyut ilitariyait una Ukiuqtaqtumik Iglukhanut Tutkuumavik maniliurutikhat akhuurutigivlugit ikayuutauyuq iglukhanut pitjutainut nunamingni. Kihimi, havakluaqtakhait piyumalluaktamingnik angikliyuumiyut pyughavlutik maliklugu kanataup kavamanganik tunihilutik atuqhimmaaqpaktakhanik, ihuaqtunik naunaiktaaktaniklu manikhanik iglukhaliuriamingni munarilugillu iglukhat talvani Kanatup Ukiuqtaqtumi.

Hivuliqtiuyut pitquyaitinmik iglukpakhanut ministat havakhimmaakuvlugit nutaamut atuqtakhamut ilitarittaaktunik ikayuktaaktauniklu havaktauyakhat igluliqiyuni naunaiktittivlutik nunamingni ihumagityauyanik ukunatut maniliurpallianirmut, aanniartailinirmut, ilinniaqtuliqinirmullu Ukiuqtaqtumi nanminiriyamingnut.

Aulapkaitjutikhanut

Ukiuqtatumi ikayuutigivagait aghut kanganuaq kanataup kavamanganit aulatjutikhanut manikhavikhainut, havaakhanipkaivlutik ihuaqhaivlutiklu inungnut nunallaanullu. Hivuliqtiuyut naunaiktait kanataup kavamangata aulatjutinut maniit ikayuutait naunaikhugulu thapkuat ikayuutigiyait ikayuutauyut maniliurpallianirmut aallangayullu nanminirutikhat

ikayuutigivlugillu pikariamngni ihuaqtumik hivunikhaptngnik tahapkununga ukiuqtaqtumi nunallaanut naminiqaqnirmullu ikayuutikhainullu tamainnut Kanatami.

Pikaktuq pitjutikhanikhavakatigiiknirmut tahapkununga ukiuqtaqtumi maniliurpallianirmut havakvikhainut, CanNor, tahapkunungalluaq nunamingni kavamauyut ihuatqiyat naunaikhiyaami ukiuqtaqtumi aulatjutikhanik maniliurpallianirmullu pilluagakhanut. Atauhiq ihumagiyaat una tuhaqtittinirmut. Hivuliqtiuyut uqariyait pitjutikhat naunaikhiyaami qanuq havaktauyakhanik ihuaqhiyuumiyumavlugit tuhaqtittitjutikhanut ikayurianginni havaktauyanut ukunatut munaqhiliqinirmut, maligaliurnirmut ilinniaqtuliqinirmullu pitquivlutiklu kavamagiyaamingnut ihuaqhilugu nunakyuami nunani maligakhanut havakatigiiktukhanik katimalutik tuhaqtittitjutikhanut.

PolarSat-mik

Hivuliqtiuyut angiktut tahapkuat ihuaqtut ilauliriamngni saatilainut tuhaqtitjutikhanut tamainni Ukiuqtaqtumi ihuaqtuq maniliurhimmaknirmut nuatkatigiiknirmullu ukiutaqtumi nunallaanut. Pitquyatik kanataup kavamanganik ikayukhimmakuvlugit tahapkununga Canadian Space Agency-kunik aulapkailiklugu munarilugulu una PolarSat-mut havaktakhariyaktik.

Munaqhiliqinirmut Manikhat

Aanniartailinirmut, ihuaqtut nunallaat piliuqniaqtut ittukhamik Ukiuqtaqtumi ikayuutigihimmakniaqtumik ihuaqhilugu Kanataup nanminirinirmut pilaarutikhainik. Hivuliqtiuyut angiktut havakatigiiklutik aallanut kavamanik Nunaqaqqaahimayuniklu paanariiktunik, ikayuklugit naguukpiaktut nunallaat piqaliriamngni hakugiktumik, ihuatqiyamik Ukiuqtaqtumi.

Hivuliqtiuyut ilitariyait tahapkuat nunallaat pihimmaaktughayut pilutik nunakyuami munaqhiliqinirmut pitjutainik.

Imaatullu kanataup havakpagait Nunagiyamingni Munaqhiliqinirmut Havakpagait Ihuaqtumik Hanaqitjutikhaq pittaaktangit, hivuliqtiuyut angiktut una kanataup kavamanga uqariyakhait aallangayuq, atuqhimmaaqtakhaq maniliqitjutikhat aghuurutait atuqpagait nunamingni munaqhiliqiyitkuni.

ILINNIAQTULIQINIRMUT, QAUYIHAINIRMUT AYUIQHAQNIRMULLU

Ukiuqtaqtumi Iliharvikyuuaq unalu Ukiuqtaqtumi Qauyihaivik

Hivuliqtiuyut ilitariyait havakpagainik ukiuqtaqtumi iliharvikyuani havaliktut naahimatjutikhaliuqhutik havaklugillu havaktauyakhat Ukiuqtaqtumi naunaikhihimayut piyumayainik ukiuqtaqtumiittunut. Ukuat iliharvikyuat ilauyut ublumi kangikhitjutikhanut nunakyuami maniliurutigiyaini.

Hivuliqtiuyut uqariyait hanaqitjutikhat naunaikhilugit qanuriliurutikhanik iliharvikyuami Ukiuqtaqtumi, pitquvaklugit havakatigiikhimmaarutikhanik havaklutik tahapkununga ittuni iliharvikyuani havaktauyakhanullu pivalliatjutikhanik ukiuqtaqtumi naahimatjutikhanik hakugiktumiklu kangikhitjutikhanut.

NUNAKYUAMI IHUMAGIYAUYUT

Ukiuqtaqtumi Katimayiit

Hivuliqtiuyut katimayut hivuliqmik katimakatigivlugit Kanatamiutat katimayaktuktut talvanga Ukiuqtaqtumi Katimayiit Ilauhimmaaqpakniaqtut. Uqariyait ihumagiyamingnik qanuqlu havakatigiiklutik ihuaqhilugit ihumagiyamingnik nunakyuami pilugit angikhutiklu katimahimmaariamingni.

Nunagiyauyut pikatigiigutikaktut ihumagiyamingnut ukununga Ukiuqtaqtumi Katimayiit ilauyut nunagiyauyut ilauhimmaaqtukhallu pilutik naguukpiaktumik, ihuaqpiaktumiklu nunallaanik. Una ilagiyaa uqarilugit uqaqtauyakhat ihumagiyayut ukunatut hialup aallannguqtitutaanut unalu maniliurpallianirmut nunakyuami tamainni.

Nunagiyaini kavamatkut havakhimmaaqniaqtut havakatigiiklutik ukiuqtaqtumi nipiit tuhaqtauyaanginni nunakyuami pitjutaini hivumullu qiniqlutik uqarilugit tahapkununga kanataup kavamanganut qanuq ihuatqiyamik ihuaqhiyaanginni inmik havaktakhamingnik tahapkunani Ukiuqtaqtumi Katimayiit katimatjutaini.

UQARHIMALIKTUT PILAARUTINUT TAHAPKUNUNGA NUNAQAQQAQHIMAYUNUT INGILRAANGNITAT

Hivuliqtiuyut quviahuktut tahapkuat kanataup kavamanga ihumaliuqtut havalikniaqtumik angirutigilugu una United Nations-kut Uqarhimaliktut Pilaarutinut tahapkununga Nunaqaqqaahimayut Ingilraangnitat hivumullu piyumavlutik uqarilugit ihumagiyamingnut Kanatamut ikayuklutiklu uumunga pitjutaanut.

Hivuliqtiuyut pinahuaqhutik piyumayut uqarilugu ihuaqhinahugitlugu havaliklugillu angikatigiigut nunataarutinut tahapkuatlu pivikhat inmikkullu kavamatkut angirutait ihumagivlugit, ilitariyaipkainirmullu munarilugillu pilaarutit niamngiyaaruhik tahapkununga Nunaqaqqaahimayunut inungnut.

-30-

Uqaqvigilugu:

Roxanne Vallevand
Ministat Katimayiita Tuhaqtittiyit
Hivuliqtip Havakvia
Kavamanga Yukon
867-633-7949
roxanne.vallevand@gov.yk.ca

Drew Williams
Aulapkaiyi, Tuhaqtittiyit
Hivuliqtip Havakvia
Kavamanga Nunattiak
867-669-2304
drew_williams@gov.nt.ca

Emily Woods
Tuhaqtauyakhanut Titiraqti
Hivuliqtip Havakvia
Kavamanga Nunavut
867-975-5059
ewoods@gov.nu.ca